

Vård- och omsorgsförvaltningen

Vård- och omsorgsnämnden

Mikael Gustavsson Roxell
Förvaltningschef

Uppföljning av beslut om upphörd leverans av matlådor från Måltidsservice

Bakgrund

Förvaltningen har 25 mars 2026 genom ett ledamotsinitiativ fått i uppdrag att "senast till nämndens sammanträde den 27/5 redovisa en konsekvensanalys av vad nämndens beslut 15/6 2025 att upphöra med distribution av matlådor inneburit för de drygt 200 brukare som hade en sådan".

En, till omfattningen, mindre uppföljning har genomförts under en period om cirka fem veckor och bygger på verksamhetsdialoger, inkomna svar från chefer, uppgifter från hälso- och sjukvården, en befintlig kundenkät inom hemtjänsten samt inkomna synpunkter och klagomål.

Det har, på grund av den begränsade tid som funnits till förfogande, inte varit möjligt att genomföra en grundligare analys av konsekvenserna. En kvalitetssäkrad och faktabaserad konsekvensanalys kräver avsevärt mycket mer tid och resurser för att genomföra

Uppföljning

Biståndsenheten uppger att före förändringen i juni 2025 kunde biståndsbeslut avse "måltidsstöd, tillredning av måltid eller inköp av matlåda". Efter beslutet beviljas endast "måltidsstöd". Leverans av

matlådor ingår inte längre som en ordinarie insats. I praktiken innebär detta att behovet av måltider hanteras genom att utförare och kunder tillsammans avgör hur stödet ska genomföras; inköp av färdigmat, uppvärmning av mat eller enklare matlagning i hemmet.

Vanliga lösningar i dagsläget avseende måltider är inköp av färdigmat från dagligvaruhandel, ofta frysta rätter, samt uppvärmning av dessa i hemmet. Matlagning av enklare karaktär förekommer också.

I vissa verksamheter förekommer leveranser från restauranger som ett mer återkommande inslag, även om det inte utgör en enhetlig eller övergripande modell för hela kommunen. I samma hemtjänstgrupper förekommer det också att några kunder återkommande besöker en restaurang. I en av dessa grupper innebar den upphörda leveransen av matlådor tillagade i egen regi inte någon praktisk förändring, då dessa kunder köpt matlådor från en närliggande restaurang snarare än från kommunens Måltidsservice.

Behovet av specialkost tycks i dagsläget inte vara särskilt omfattande. Vid tiden för uppföljningen fanns det inte kunder med behov av specialkost i alla de svarande hemtjänstgrupperna. För kunder med behov av specialkost finns individuella lösningar, exempelvis mixning av maten.

Sammantaget visar uppföljningen att brukare som är i behov av stöd kring måltider fortfarande får sådant stöd.

De synpunkter och klagomål som inkommit till Kontaktcenter under perioden maj-juni 2025 visar att det fanns kunder som var kritiska till att leverans av matlådor producerade i kommunal regi upphörde. Synpunkterna gällde bland annat frågor om hur särskilda kostbehov ska kunna tillgodoses samt hänvisningar till den sociala aspekten av måltidsleveransen. Bristfällig kommunikation och information innan och under förändringen kan vara en orsak till dessa synpunkter.

Analys och slutsatser

Komplext och mångfacetterat

Den uppföljning som genomförts visar att situationen kring mat och måltider inom hemtjänsten påverkas av ett flertal samverkande faktorer. Nämndens inriktningsbeslut och de reviderade riktlinjerna för myndighetsutövning utgör en övergripande ram, men hur dessa får genomslag i praktiken formas i flera efterföljande led.

Biståndshandläggarnas individuella bedömningar och beslut påverkar vilka insatser som beviljas. Därefter har omsorgsverksamhetens organisering och arbetssätt stor betydelse för hur besluten omsätts i praktiken. Parallellt bidrar hälso- och sjukvårdens perspektiv, exempelvis avseende nutrition och medicinska behov, till ytterligare dimensioner i den enskildes situation. Samtidigt har varje brukare egna förutsättningar, resurser och preferenser, vilket påverkar hur stödet tas emot och fungerar i vardagen. Tillgång till stöd från anhöriga och individuella önskemål kring mat och måltider påverkar individens situation, och kan variera i hög grad.

Mot denna bakgrund framstår den samlade situationen som komplex. Den enskilda kundens faktiska utfall formas i mötet mellan flera olika system och aktörer, snarare än av en enskild åtgärd eller ett enskilt beslut. Den samlade bilden är att de flesta brukare får i sig mat, men att kvalitet, variation och kontinuitet varierar mellan individer och verksamheter. Dessa variationer fanns dock även innan förändringen. Detta innebär att det, utifrån tillgängligt underlag, är svårt att uttala sig generellt om ett enhetligt "läge" för samtliga kunder. De variationer som framkommer i materialet tyder snarare på att konsekvenserna av förändringen kan se olika ut beroende på individuella omständigheter och lokala arbetssätt. Samtidigt kan återkommande mönster i verksamheternas beskrivningar ge indikationer på vissa gemensamma utvecklingsområden. Dessa behöver dock tolkas med försiktighet då underlaget är begränsat.